

ธรรมนูญสุขภาพตำบลสองคลอง

ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๗

ข้อที่ ๑ ธรรมนูญนี้เรียกว่า ธรรมนูญสุขภาพตำบลสองคลอง ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๗

ข้อที่ ๒ ในธรรมนูญนี้ มีนิยามศัพท์ ดังนี้

-ธรรมนูญ หมายความว่า กฎหมายที่จัดระเบียบองค์กรให้เป็นระเบียบแบบแผน

-สุขภาพ หมายความว่า ภาวะของประชาชนชาวตำบลสองคลองที่สมบูรณ์ทั้งกาย ใจ

สติปัญญา และสังคม เชื่อมโยงกันเป็นองค์รวมอย่างสมดุล

-สถานบริการของรัฐ หมายถึง สถานศึกษาในตำบลสองคลองระดับประถมและ

มัธยมศึกษา โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพสองคลอง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพเสมอ
ขาว

-หน่วยงานนอกพื้นที่ หมายถึง หน่วยงานราชการอื่น ๆ ที่ตั้งอยู่ภายนอกพื้นที่ตำบลสอง

คลองและเข้าร่วมหรือดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในตำบลสองคลอง

-องค์กร กลุ่มชุมชน หมายถึง องค์กร หรือกลุ่มของประชาชนที่รวมตัวกันโดยมีการจัดตั้ง

จากหน่วยงานของรัฐ หรือ ตามพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง หรือก่อตั้งกันเองภายในพื้นที่

-คุณธรรม” หมายถึง คุณความดีที่วิญญูชนพึงสำนึกในจิตใจตนในเรื่องความจริง ความดี
ความงาม และใช้เป็นหลักดำเนินชีวิต

-จริยธรรม” หมายถึง แนวทางแห่งความประพฤติที่ยึดหลักคุณธรรม ความดีงาม

-เศรษฐกิจพอเพียง” หมายถึง แนวทางปฏิบัติที่ยึดหลักความพอเพียง มีเหตุผล มีระบบ
ภูมิคุ้มกันตามสมควรตามวัฒนธรรมและภูมิปัญญา

-การมีส่วนร่วม หมายถึง ทุกคนมีการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบในกิจกรรมต่าง ๆ

-จิตสำนึกสาธารณะ หมายถึง จิตใจที่คำนึงถึงประโยชน์ของผู้อื่น และให้ความสำคัญต่อ
ผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

-วัฒนธรรม หมายถึง วิถีชีวิตของสังคมที่ดำเนินร่วมกัน ทั้งความรู้สึกร่วมกัน ความเป็นอยู่
การทำมาหากิน โดยสอดคล้องกับธรรมชาติสิ่งแวดล้อมในตำบล

-ประเพณี หมายถึง กิจกรรมทางวัฒนธรรมที่ดำเนินอยู่เป็นประจำ

-การสร้างเสริมสุขภาพ หมายถึง การกระทำที่มุ่งส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคคลมีสุขภาพ
ภาวะทางกาย จิต ปัญญาและสังคม โดยสนับสนุนพฤติกรรมบุคคลและการจัดการสิ่งแวดล้อม
และสภาพแวดล้อม เพื่อส่งเสริมสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีของบุคคลครอบครัว และชุมชน

-การป้องกันโรค หมายถึง การกระทำหรือการกระทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อไม่ให้เกิดการ
เจ็บป่วยหรือเป็นโรค และการป้องกันไม่ให้เกิดกลับเป็นซ้ำในกรณีที่หายจากการเจ็บป่วยหรือ
เป็นโรคแล้ว สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ระดับ คือ การป้องกันก่อนการเกิดโรคหรือก่อนการ
เจ็บป่วย การป้องกันโรคในระยะที่เกิดโรคหรือเจ็บป่วยขึ้นแล้ว และการป้องกันโรคและฟื้นฟู
สภาพเมื่อหายจากการเจ็บป่วยด้วยโรคแล้ว

-เกณฑ์การประเมิน หมายถึง ตัวกำหนดที่ถูกตั้งขึ้นมาเพื่อใช้สำหรับประเมินผลการ
ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง

-ผู้ด้อยโอกาส หมายถึง ประชาชนที่เป็นพี่น้องของพวกเรา แต่อยู่ในสถานะยากลำบาก
ในการดำรงชีวิต ทั้งฐานะ ที่อยู่อาศัย ความรู้ และสุขภาพ

-ภาคีเครือข่าย หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรกลุ่มชุมชน ที่ร่วมกันดำเนินกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพ สุขภาวะชุมชนในพื้นที่ตำบลสองคลอง

-ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง ความรู้ ความสามารถในด้านต่าง ๆ ที่สร้างสมและถ่ายทอดกันมาในแต่ละรุ่นของชุมชนท้องถิ่น

-สมัชชาสุขภาพ หมายถึง การจัดให้มีเวทีพูดคุย ปรีกษา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อใช้และเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการแก้ไขปัญหาสุขภาพ

-เกษตรอินทรีย์ปลอดภัย หมายถึง การเกษตรที่มีความเข้าใจในระบบการใช้สารเคมีต่าง ๆ ทางการเกษตร และมีจิตสำนึกที่คำนึงถึงความปลอดภัยในการบริโภค

ข้อที่ ๓ ธรรมนูญนี้มีผลให้ใช้กับประชาชน หน่วยงาน องค์กร กลุ่มของชุมชนภายในตำบลสองคลอง และ บุคคล หน่วยงาน องค์กร กลุ่มชุมชน อื่นๆ

หมวดที่ ๑ ปรัชญาแนวคิดของระบบสุขภาพตำบลสองคลอง

ข้อที่ ๔ ร่วมสร้างสุขภาพตนเอง สุขอนามัยครอบครัว สุขภาวะชุมชน จากความรักความเข้าใจ เพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสู่นิสัยสุขภาพ ร่วมกันพัฒนามรดกทางธรรมชาติและ มรดกวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน โดยอาศัยพื้นฐานทางจริยธรรม คุณธรรม หลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ประชาชนในตำบลสองคลองเป็นตำบลแห่งความสุข มีสุขภาพดีถ้วนหน้า

หมวดที่ ๒ การสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ต่อสุขภาวะชาวตำบลสองคลอง

ข้อที่ ๕ ชาวตำบลสองคลองมีคุณธรรม มีจริยธรรม มีจิตสำนึกสาธารณะ และ ยิ้มแย้มแจ่มใส

ข้อที่ ๖ มีสถานบริการของรัฐที่มีมาตรฐานการบริการและเอื้อต่อสุขภาพ

ข้อที่ ๗ มีการจัดการธรรมชาติให้ร่มรื่น และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อสุขภาพ

ข้อที่ ๘ ส่งเสริมการอนุรักษ์ พัฒนา ศิลปะ วัฒนธรรมและประเพณีที่ดีงาม

หมวดที่ ๓ การควบคุม ป้องกันปัจจัยที่คุกคามต่อสุขภาพ

ข้อที่ ๙ ควบคุมกลิ่น ขยะ สิ่งปฏิกูล น้ำเสีย เสียง ฝุ่นละออง แสง คิว้น ความเร็วรถ ให้อยู่ใน
ระดับที่เหมาะสมตามเกณฑ์ที่ร่วมกันกำหนด

ข้อ ๑๐ ควบคุมป้องกันภัยจาก คน แมลง และสัตว์ ที่นำและเป็นพาหะนำโรคมายังชุมชน

ข้อ ๑๑ ป้องกันภัยจากการประกอบอาชีพและการค้า รงชีวิต การบริโภคในชีวิตประจำวัน

ข้อ ๑๒ ควบคุมและป้องกันอุบัติเหตุและภัยธรรมชาติในพื้นที่ตำบล

ข้อ ๑๓ ควบคุมสิ่งเสพติดที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพทุกประเภทให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม

ข้อ ๑๔ สนับสนุนการมีส่วนร่วมกับครัวเรือนในการเฝ้าระวังป้องกัน ภัยพิบัติ โรคติดต่อใน
ชุมชน

หมวดที่ ๔ การบริการ ติดตาม ประเมินผล ด้านสุขภาพ และสุขภาพะ

ข้อ ๑๕ พัฒนาระบบบริการบริการสาธารณสุขเชิงรุกอย่างต่อเนื่อง

ข้อ ๑๖ พัฒนาระบบบริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพ นำเชื่อถือ และสร้างความประทับใจอย่าง
ต่อเนื่อง

ข้อ ๑๗ ให้ร่วมกันสร้างตัวชี้วัดสุขภาพครัวเรือน และสุขภาพะชุมชน พร้อมกำหนดเกณฑ์การ
ประเมินแบบมีส่วนร่วม

ข้อ ๑๘ ส่งเสริมสนับสนุนและร่วมกันออกกำลังกายในทุกรูปแบบ ทุกกลุ่มอายุ อย่างครอบคลุม
ทั่วพื้นที่ตำบลสองคลอง

ข้อ ๑๙ ส่งเสริมสนับสนุนร่วมกันสร้างอาสาสมัครชุมชน ในการดูแล เด็ก คนพิการคนชรา
ผู้ด้อยโอกาสให้สามารถเข้าถึงบริการด้านสุขภาพ

ข้อ ๒๐ สร้างภาคีเครือข่ายด้านสุขภาพ สุขภาวะ กับหน่วยงานองค์กรต่างๆทั้งภาครัฐและเอกชน

ข้อ ๒๑ ให้มีการติดตามประเมินผล และนำผลสรุปรายงานการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

หมวดที่ ๕ การสร้างและพัฒนาบุคลากรด้านสาธารณสุข พัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น

ข้อที่ ๒๒ ต้องมีการพัฒนาศักยภาพตามบทบาทหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และควรทดสอบเพื่อนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง

ข้อ ๒๓ ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดอาสาสมัครชุมชน เช่น อสม.น้อย แม่/พ่ออาสา ผู้ดูแลกลุ่มผู้ป่วยโรคเรื้อรัง หรือผู้ที่มีจิตอาสาในรูปแบบต่างๆ

ข้อ ๒๔ ให้สนับสนุนและส่งเสริมเยาวชนได้จัดทำกิจกรรม หรือร่วมกิจกรรมประเภทต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นสุขภาพ และการสร้างสุขภาวะ

ข้อที่ ๒๕ สนับสนุนกิจการสหกรณ์/ธนาคารชุมชน/สถาบันการเงินอื่นของตำบล ที่มีกิจกรรมด้านสร้างเสริมสุขภาวะของชุมชน

หมวดที่ ๖ การคุ้มครองสิทธิ ของผู้บริโภคทุกกลุ่มในตำบล

ข้อที่ ๒๖ องค์การบริหารส่วนตำบลต้องจัดสวัสดิการช่วยเหลือผู้มีสิทธิได้รับตามที่กฎหมายกำหนด หรือตามความเหมาะสมตามคำแนะนำขององค์กรที่เกี่ยวข้อง

หมวดที่ ๗ การประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ความรู้ และบริการข้อมูล

ข้อ ๒๗ จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ และ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพและสุขภาวะต่อชาวตำบลสองคลองอย่างต่อเนื่อง ด้วยช่องทางที่หลากหลายเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ

ข้อ ๒๘ ให้หน่วยงาน องค์กร กลุ่มชุมชนในตำบลสองคลองสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ และสร้างกระบวนการจัดการความรู้ด้านสุขภาพอย่างต่อเนื่อง

ข้อที่ ๒๕ ต้องจัดให้มีศูนย์ข้อมูลกลางเพื่อพัฒนาและสร้างสุขภาวะตำบลสองคลอง

ข้อที่ ๓๐ หน่วยงาน องค์กร กลุ่มชุมชน ต้องร่วมกันจัดให้มีสมัชชาสุขภาพระดับพื้นที่ตำบลสองคลองอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

หมวดที่ ๘ เศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ ๓๑ ต้องสนับสนุนและส่งเสริมความรู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมบุคคลหรือกลุ่มตัวอย่างด้านผลิตเองใช้เองปลูกเองกินเองอย่างเป็นรูปธรรม โดยเน้นเกษตรกรอินทรีย์ปลอดสารพิษ

ข้อ ๓๒ สนับสนุนการตลาดผลผลิตและผลิตภัณฑ์ของชุมชนคนหนองไม้แก่นและ ร่วมกันบริโภคผลผลิตที่เป็นของชาวสองคลอง

ข้อ ๓๓ ร่วมกันส่งเสริมให้เกิดสัมมาอาชีพและการพึ่งพาตนเองให้ครอบคลุมทั่วพื้นที่

ข้อ ๓๔ สร้างจิตสำนึกสาธารณะ มีน้ำใจ เสียสละ โดยยึดหลักธรรมของศาสนาเป็นที่ตั้ง

หมวดที่ ๙ การเงินและการระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุน การสร้างเสริมสุขภาพ

ข้อที่ ๓๕ ให้หน่วยงาน องค์กร กลุ่มชุมชน และประชาชนในพื้นที่ ร่วมกันสนับสนุนด้านการเงิน เพื่อดำเนินการสร้างเสริมสุขภาวะตามธรรมนูญสุขภาพฉบับนี้ตามสมควร

ข้อที่ ๓๖ ให้องค์การบริหารส่วน ตำบลสองคลอง หน่วยงาน องค์กร กลุ่มชุมชนในพื้นที่ตำบลสองคลอง ได้ร่วมกันเสนอข้อบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับสุขภาวะ ต่อสภาองค์การบริหารส่วน ตำบลสองคลอง เพื่อใช้เป็นข้อกำหนด ที่มีกฎหมายรองรับบังคับใช้ในบางกรณีภายในพื้นที่ตำบลสองคลอง

หมวดที่ ๑๐ กลุ่มธรรมนูญสุขภาพ

ข้อที่ ๓๗ ให้กลุ่มธรรมนูญสุขภาพตำบลสองคลอง ซึ่งเป็นองค์กรชุมชนกำกับดูแลและขับเคลื่อนให้เป็นไปตามธรรมนูญสุขภาพนี้ และเป็นเจ้าภาพหลักในการจัดตั้งองค์กรและ

คณะกรรมการอิสระตามธรรมนูญสุขภาพ และ จัดทำตัวชี้วัดสุขภาพครัวเรือน เกณฑ์การ
ประเมินสุขภาพะ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมจากชุมชน

ข้อ ๓๘ ให้องค์การบริหารส่วนตำบลสองคลอง สนับสนุนงบประมาณเพื่อบริหารจัดการตาม
แผนงาน หรือกิจกรรม โครงการที่กลุ่มธรรมนูญสุขภาพกำหนด

บทเฉพาะกาล

ข้อที่ ๓๙ ให้องค์การบริหารส่วนตำบลสองคลองสนับสนุนงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายใน
การดำเนินการจัดตั้งกลุ่มธรรมนูญสุขภาพตำบลสองคลอง จนเสร็จภายในกำหนดเวลา

พฤษภาคม ๒๕๕๖